

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 114.268 van 6 januari 2003
in de zaak A. 84.238/IX-1841.**

In zake : Frans DE BRUYNE,
 wonende te OUDENAARDE,
 Molenstraat 119

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van
Landsverdediging.

tussenkommende partij :

René VAN DAMME,
wonende te BUGGENHOUT,
Molenstraat 142.

D E R A A D V A N S T A T E, I X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Frans DE BRUYNE op 20 mei 1999 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van twee koninklijke besluiten van 4 maart 1999 waarbij René VAN DAMME en Daniël ETIENNE-BAWIN bevorderd worden tot industrieel ingenieur-directeur bij de diensten van de Krijgsmacht;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst van 23 december 1999;

Gelet op de beschikking van 21 januari 2000 die de tussenkomst van René VAN DAMME toelaat;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur-afdelingshoofd
W. VAN NOTEN;

Gelet op de beschikking van 25 juni 2001 die de neerlegging ter
griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de
regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 18 oktober 2002 waarbij de terecht-
zitting bepaald wordt op 16 december 2002;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker, van adviseur-generaal
G. PORIAU, die verschijnt voor de verwerende partij, en van de tussenkomende
partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd
W. VAN NOTEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van
State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden
samengevat als volgt :

1.1. Verzoeker is industrieel ingenieur bij de diensten van de
Krijgsmacht van het ministerie van Landsverdediging.

1.2. Op 3 november 1998 wordt aan de personeelsleden die de
statutaire voorwaarden vervullen ter kennis gebracht dat op 1 oktober 1998 één

betrekking van industrieel ingenieur-directeur (rang 13) bij het Burgerlijk Algemeen Bestuur en drie betrekkingen van industrieel ingenieur-directeur (rang 13) bij de diensten van de Krijgsmacht vacant zijn.

1.3. Bij aangetekende brief van 13 november 1998 stelt verzoeker zich kandidaat voor een betrekking van industrieel ingenieur-directeur bij de diensten van de Krijgsmacht. Bij zijn kandidaatstelling voegt hij een stuk "aanvullende informatie ter ondersteuning van mijn kandidatuur".

René VAN DAMME en Daniël ETIENNE-BAWIN stellen zich, respectievelijk op 6 november 1998 en 12 november 1998, eveneens kandidaat voor die betrekkingen.

1.4. In zijn vergadering van 11 december 1998 onderzoekt de directieraad de kandidaturen. Er blijken 50 kandidaturen ingediend te zijn voor de betrekkingen bij de Krijgsmacht.

Blijkens de aan de directieraad voorgelegde kandidatenlijst, gerangschikt volgens de anciënniteit van de kandidaten, staat verzoeker op de tweede plaats (graadanciënniteit vanaf 1 december 1977; dienstanciënniteit vanaf 1 februari 1964); René VAN DAMME staat op de 12e plaats (graadanciënniteit vanaf 1 mei 1979; dienstanciënniteit vanaf 1 april 1976) en Daniël ETIENNE-BAWIN op de 18e plaats (graadanciënniteit vanaf 1 maart 1980; dienstanciënniteit vanaf 1 oktober 1975).

De directieraad brengt eerst de titels van de kandidaten en de dienst waar zij tewerkgesteld zijn in herinnering :

- verzoeker is "industrieel ingenieur (10 C) bij KD Tel. Hij is houder van het brevet van opleidingsdirecteur";
- VAN DAMME is "industrieel ingenieur (10 C) bij het Log Cx Centrum bij de Krijgsmacht";
- ETIENNE-BAWIN is "industrieel ingenieur (10 C) bij JSI - 3 KDR bij de Krijgsmacht";

Tijdens de opvolgende bespreking wordt besloten dat, aangezien "de diensten van JSI het meest industriële ingenieurs aanwenden, gevolgd door de

arsenalen", er "twee van de drie vacant verklaarde betrekkingen moeten toegewezen worden aan de diensten van JSI en 1 aan de arsenalen".

Verschillende leden brengen vervolgens de kwaliteiten van een aantal (7) kandidaten onder de aandacht. Zo benadrukt een lid dat R. VAN DAMME als industrieel ingenieur elektronica bij de arsenalen, "momenteel een leidinggevende functie uitoefent in een arsenaal waar de elektronica een grote rol speelt" en dat hij daar "zijn grote kwaliteiten ter beschikking stelt van het departement tot algehele voldoening van zijn verantwoordelijke gezagsdragers". Daar wordt aan toegevoegd : "deze goede ambtenaar heeft trouwens regelmatig zijn technische kennis bijgewerkt en aangevuld in een bijzonder belangrijk en evoluerend gebied".

Ook de kandidatuur van D. ETIENNE-BAWIN wordt toegelicht. Gesteld wordt dat hij "industrieel ingenieur (is) bij het studie bureau van JSI-3KDR. Hij is er belast met grote infrastructuurprojecten wat de burgerlijke bouwkunde betreft. Hij oefent zijn kaderfunctie uit met grote bekwaamheid".

Na die bespreking volgt, per betrekking, een geheime stemming. De kandidaten worden gerangschikt op grond van het aantal stemmen dat zij in die stemming hebben behaald. Met nieuwe geheime stemmen wordt de lijst van gerangschikten dan tot vijf aangevuld. Aldus komt de directieraad (5 leden) tot het volgende resultaat en rangschikking :

- betrekking nr. 1 :

- eerste stemronde :	VAN DAMME René :	5 stemmen
- tweede stemronde :	GEENS R. :	3 stemmen
	VANDER STOCKT L. :	2 stemmen
- derde stemronde :	LAUREYS L. :	3 stemmen
	VAN DEN EECKHOUT :	2 stemmen

- betrekking nr. 2 :

- eerste stemronde :	EPPE Lucien :	5 stemmen
- tweede stemronde :	SIMON A. :	3 stemmen
	LAMBOTTE G. :	2 stemmen
- derde stemronde :	CADET J. :	3 stemmen
	PICCU-VANSPEYBROUCK :	2 stemmen

- betrekking nr. 3 :

- eerste stemronde :	ETIENNE-BAWIN D. :	3 stemmen
	SIMON A. :	2 stemmen
- tweede stemronde :	PICCU-VANSPEYBROUCK :	3 stemmen
	LAMBOTTE G. :	2 stemmen
- derde stemronde :	CADET J. :	5 stemmen

De directieraad formuleert tenslotte de volgende voordrachten :

"Betrekking nr. 1.

Overwegende dat een betrekking van industrieel ingenieur-directeur vacant is bij de Krijgsmacht, dat de heer René VAN DAMME aan de vereiste voorwaarden voldoet om in deze betrekking benoemd te worden, dat hij op regelmatige wijze zijn kandidatuur heeft ingediend, dat hij het meest geschikt is om de te begeven betrekking te bekleden, rekening houdend met zijn vakkennis en ondervinding in een logistiek centrum, stelt de Raad eenstemmig de heer René VAN DAMME voor om benoemd te worden in de graad van industrieel ingenieur-directeur bij het Log Sp Cx Centrum van de Krijgsmacht.

Betrekking nr. 2.

Overwegende dat een betrekking van industrieel ingenieur-directeur vacant is bij de Krijgsmacht, dat de heer Lucien EPPE aan de vereiste voorwaarden voldoet om in deze betrekking benoemd te worden, dat hij op regelmatige wijze zijn kandidatuur heeft ingediend, dat hij het meest geschikt is om de te begeven betrekking te bekleden, rekening houdend met zijn ervaring in de Algemene directie Infrastructuurwerken van de Divisie Infrastructuur, stelt de Raad eenstemmig de heer Lucien EPPE voor om benoemd te worden in de graad van industrieel ingenieur-directeur bij de Algemene directie Infrastructuurwerken van de Krijgsmacht.

Betrekking nr. 3.

Overwegende dat een betrekking van industrieel ingenieur-directeur vacant is bij de Krijgsmacht, dat de heer Daniël ETIENNE-BAWIN aan de vereiste voorwaarden voldoet om in deze betrekking benoemd te worden, dat hij op regelmatige wijze zijn kandidatuur heeft ingediend, dat hij het meest geschikt is om de te begeven betrekking te bekleden, rekening houdend met zijn ervaring in een lokale sectie van de Divisie Infrastructuur, stelt de Raad meerderheid tegen minderheid de heer Daniël ETIENNE-BAWIN voor om benoemd te worden in de graad van industrieel ingenieur-directeur bij de Divisie Infrastructuur van de Krijgsmacht".

- 1.5. De benoemingsvoorstellen worden bij aangetekende brief van 18 december 1998 aan de kandidaten bekendgemaakt.

1.6. Bij aangetekende brief van 29 december 1998 dient verzoeker een omstandig gemotiveerd bezwaar in. Op 13 januari 1999 brengt verzoeker een aantal aanvullende elementen ter kennis tot staving van zijn bezwaarschrift.

1.7. In zijn vergadering van 21 januari 1999 onderzoekt de directieraad de bezwaarschriften. Aan het bezwaarschrift van verzoeker wordt volgende commentaar gewijd :

"Bespreking

Ieder lid heeft kennis genomen van de brieven van 29 december 1998 en 13 januari 1999 van de heer Frans DE BRUYNE.

Een lid herinnert eraan dat de Raad inderdaad de verdeling van de vacante betrekkingen op de volgende manier aanraadt : 2 betrekkingen voor JSI en 1 voor de diensten van de arsenalen, dit om het belang weer te geven van deze twee diensten.

Een lid herinnert aan de taalverdeling 60N/40F die traditiegetrouw en eenstemmig wordt genomen voor de toewijzing van de betrekkingen bij de Krijgsmacht, bij gebrek aan taalkaders.

Bij toepassing van de betrekkingen van industrieel ingenieur-directeur, wordt deze verdeling 2F en 2N van de 4 bestaande betrekkingen. Het voorstel van de Raad ligt in de lijn van deze logica. Het gaat hier evenwel over een voorstel. De beslissing ligt bij de Minister.

Een lid onderlijnt dat de administratieve anciënniteiten niet determinerend waren in de keuze van de Raad.

Beslissing.

Aangezien gelet op wat voorafgaat geen enkele aanleiding bestaat om de voordrachten te wijzigen wordt het bezwaarschrift van de heer DE BRUYNE met eenparigheid van stemmen afgewezen".

De rangschikking van de kandidaten wordt op geen enkel punt aangepast.

1.8. Met de koninklijke besluiten nr. 2239 en nr. 2240 van 4 maart 1999 worden René VAN DAMME en Daniël ETIENNE-BAWIN op 1 oktober 1998 door verhoging in graad tot industrieel ingenieur-directeur bij de diensten van de Krijgsmacht bevorderd.

De benoemingsbesluiten worden bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 24 maart 1999 en bij aangetekende brieven van 30 maart 1999 aan de kandidaten ter kennis gebracht.

2. Overwegende dat verzoeker bij de verduidelijking van zijn belang betoogt dat hij zich verzet tegen de benoeming van VAN DAMME en ETIENNE-BAWIN, “welke beslissing impliceert dat deze benoeming ten onrechte aan verzoeker werd geweigerd”; dat de verwerende partij op basis van die vermelding de exceptie formuleert dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre verzoeker de vernietiging vraagt van de in de bestreden beslissingen vervatte impliciete weigering om hem te benoemen; dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord toelicht dat het niet zijn bedoeling is een complementaire vordering in te stellen gesteund op de miskennis door de verwerende partij van de op haar rustende verplichting om hem te benoemen; dat de exceptie geen voorwerp heeft;

3.1. Overwegende dat verzoeker in het eerste middel de schending aanvoert van de artikelen 23 en 26, § 1, van het koninklijk besluit van 7 augustus 1939 betreffende de beoordeling en de loopbaan van het Rijkspersoneel doordat die bepalingen, voor een bevordering door verhoging in graad tot een graad van rang 13, een gemotiveerd advies -artikel 23, eerste lid- en een voorstel -artikel 26, § 1, tweede lid- van de directieraad verplicht stellen; dat hij betoogt dat de motivering van het advies de benoemende overheid moet voorlichten over de verdiensten van de kandidaten, zodat de notulen van de vergadering van de directieraad duidelijk en ondubbelzinnig moeten aanduiden dat hij de verdiensten van de kandidaten “met voldoende ernst tegen elkaar heeft afgewogen en de precieze redenen vermelden waarom de ene kandidaat boven de andere wordt verkozen”, hetgeen een “nauwgezet en vergelijkend onderzoek van de titels en verdiensten van de kandidaten (impliceert), gesteund op objectieve en controleerbare gegevens”; dat hij het middel als volgt op de onderhavige zaak betreft: de directieraad heeft in het onderhavige geval geen vergelijkend onderzoek van de verschillende kandidaturen gedaan, aangezien hij aan de verschillende kandidaturen niet dezelfde aandacht heeft besteed; hij heeft integendeel bepaalde kandidaten “welwillender” behandeld door hun titels

en verdiensten te maximaliseren en deze van anderen te minimaliseren; in die zin is zijn kandidatuur “niet eens onderzocht” en is zij geweerd “zonder enige objectieve reden”, terwijl hij nochtans in de rangschikking naar anciënniteit de tweede plaats bekleedde; daarenboven is enkel de kandidatuur van de voor elke betrekking voorgedragen kandidaat gemotiveerd, terwijl de minister met het oog op de uitoefening van de discretionaire bevoegdheid waarover hij ter zake beschikt, voorgelicht moet worden over de loopbaan en de verdiensten van alle kandidaten die kunnen bevorderd worden; het advies van de directieraad voldoet ook niet waar het “de meeste kandidaten ex aequo rangschikt op de eerste plaats” hetgeen niet als een rangschikking kan worden gezien;

3.2. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord betoogt dat zij voldaan heeft aan alle vereisten gesteld door de artikelen 23 en 26, § 1, van het koninklijk besluit van 7 augustus 1939 en dat de kandidatuur van verzoeker, net als die van de andere kandidaten, “effectief onderzocht (is)”: de essentiële administratieve gegevens van elke kandidaat zijn opgenomen in de notulen van de vergadering en de leden van de directieraad hadden de individuele dossiers van de kandidaten ter beschikking; op die manier zijn de titels en verdiensten van elke kandidaat onderzocht en ook, in de mate dat het grote aantal kandidaten zulks mogelijk maakt, vergeleken; na die vergelijking heeft de directieraad een aantal kandidaten die hij het meest geschikt achtte “meer gedetailleerd beoordeeld” terwijl de overige dan volgens hun anciënniteit gerangschikt werden; in overeenstemming met artikel 26 heeft de directieraad per betrekking vijf kandidaten voorgedragen; verzoeker is bij de voorgedragen kandidaten niet vermeld, “aangezien hij geen stem heeft behaald bij de verschillende stemronden”;

3.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord repliceert dat uit de notulen van de directieraad duidelijk en ondubbelzinnig moet blijken dat, op grond van een vergelijkend onderzoek van de titels en de verdiensten van de kandidaten, de verschillende kandidaturen ernstig tegenover elkaar zijn afgewogen en dat de notulen, in een motivering die berust op objectieve en controleerbare gegevens, de precieze redenen moeten vermelden waarom de ene

kandidaat de voorkeur heeft gekregen op de andere; dat hij betoogt dat de verwerende partij zijn argumentatie over het ontbreken van een vergelijkend onderzoek niet weerlegt en dat de omstandigheid dat er veel kandidaten waren voor de verwerende partij geen reden kon zijn om zijn kandidatuur niet te onderzoeken en enkel aandacht te besteden aan de kandidatuur van de voorgedragen kandidaten; dat hij besluit dat de verwerende partij de titels en de verdiensten van de kandidaten niet heeft beoordeeld in relatie tot de vacante betrekkingen en dat niet dezelfde aandacht is besteed aan alle kandidaten;

3.4. Overwegende dat de tussenkomen partij argumenteert dat de onderlinge vergelijking van de kandidaturen maar mogelijk is in geval het aantal kandidaten beperkt is, dat er in dit geval vijftig kandidaten waren zodat de directieraad, die beschikte over de individuele dossiers van alle kandidaten, ermee kon volstaan de kandidaten voor te stellen die hij het meest geschikt acht en voor het overige te verwijzen naar een rangschikking volgens anciënniteit;

3.5. Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie nog benadrukt dat de directieraad wel degelijk alle kandidaturen onderzocht en vergeleken heeft, dat de gunstige rangschikking van verzoeker volgens anciënniteit niet betekent dat de betrekking automatisch aan hem moet toegewezen worden aangezien “andere factoren” in rekening zijn gebracht om de uiteindelijke voordracht te doen, en dat de omstandigheid dat hij houder is van het brevet van opleidings-directeur door de directieraad als een positief punt in zijn beoordeling betrokken is maar dat de voordracht uiteindelijk is gebeurd op grond van de beoordeling van de bekwaamheid van de kandidaten om een functie van industrieel ingenieur-directeur uit te oefenen;

4.1. Overwegende dat, overeenkomstig de in het middel aangevoerde reglementaire bepalingen, de bevorderingen tot een graad van rang 13 worden verleend na een “met redenen omkleed advies van de directieraad”, die ook een “voorstel” moet formuleren, dat “ten hoogste vijf kandidaten per vacante betrekking (bevat)”;

Overwegende dat het advies van de directieraad ertoe strekt de benoemende overheid voor te lichten over de titels, de verdiensten en de geschiktheid voor de te begeven functie van de kandidaten, opdat zij met kennis van zaken de kandidaat zou kunnen benoemen die het best beantwoordt aan de vereisten die de vacante betrekking stelt; dat de benoemende overheid zich voor die verantwoorde keuze slechts op het advies van de directieraad zal kunnen steunen in zover dat advies een precieze afweging bevat van de verschillende kandidaturen en er ook uit blijkt op grond van welke objectieve criteria die vergelijking is gebeurd;

Overwegende dat, wanneer een groot aantal kandidaturen worden ingediend, aangenomen kan worden dat, om reden van bestuurlijke efficiëntie, de directieraad geen uitgebreid onderzoek besteedt aan de onderlinge vergelijking van alle kandidaturen afzonderlijk; dat zulks evenwel geen reden mag zijn om, zonder duidelijk motief dat verband houdt met de eisen van de te begeven functie, de vergelijking te beperken tot enkele welbepaalde kandidaten; dat in dat geval de directieraad moet aantonen dat hij op grond van objectieve criteria een eerste selectie onder de kandidaten heeft gemaakt; dat, aangezien te dezen de directieraad voor elke vacante betrekking een lijst van vijf kandidaten heeft opgesteld, uitgemaakt moet worden of de opname op die lijst steun vindt in objectieve criteria die gelijkelijk op alle kandidaturen zijn toegepast;

4.2. Overwegende dat, blijkens de notulen van de vergadering van 11 december 1998, de directieraad vastgesteld heeft dat hij vijftig kandidaturen -die allen de vermelding ‘zeer goed’ hadden gekregen- diende te onderzoeken met het oog op het begeven van drie betrekkingen in de diensten van de Krijgsmacht en dat hij die vijftig kandidaturen onderzocht heeft in de volgorde van hun “rangschikking volgens de anciënniteit”; dat evenwel dit zogenaamd onderzoek beperkt gebleven is tot de eenvoudige opsomming van de titels en van de functie waarin de kandidaten tewerkgesteld waren, zonder enige vergelijkende commentaar; dat de directieraad dan besloten heeft dat, aangezien 29 kandidaten tewerkgesteld waren in de “diensten van JSI” en 13 bij “Div Log (arsenalen)”, er “2 betrekkingen moeten toegewezen worden aan de diensten van JSI en 1 aan de arsenalen”, maar dat uit de daarop

gevolgde bespreking niet opgemaakt kan worden dat de raad enig objectief en pertinent criterium zou gehanteerd hebben om de vijftig kandidaten, in functie van die optie, van elkaar te onderscheiden en aldus af te wijken van de klassering volgens de anciënniteit van de kandidaten, waar hij oorspronkelijk was van vertrokken; dat de directieraad blijkbaar alleen maar geluisterd heeft naar een opsomming van de verdiensten van enkele kandidaten, zonder daarbij te onderzoeken of andere kandidaten, die mogelijk geen voorspreker hadden in de vergadering, niet dezelfde of gelijkwaardige verdiensten konden laten gelden;

Overwegende dat de directieraad er zich vervolgens toe beperkt heeft om, op grond van geheime stemmingen waarbij alle kandidaten in aanmerking werden genomen, voor elke vacante betrekking een lijst op te stellen van vijf “gerangschikte” kandidaten; dat verzoeker bij de directieraad bezwaar heeft gemaakt tegen de redactie van die lijst, maar dat de raad op dat bezwaar -waarin verzoeker er nochtans op wees dat hij in de notulen van de vergadering van 11 december 1998 nergens een bewijs ontwaarde waarom, mede omdat hij in het anciënniteitsklassement op de tweede plaats gerangschikt was, hij toch niet op de lijst van de gerangschikten opgenomen was geworden- geen rechtstreeks antwoord heeft gegeven; dat dienvolgens, aangezien uit het advies van de directieraad niet blijkt om welke objectieve reden de keuze precies op de “gerangschikte” kandidaten is gevallen en er dus niet uit opgemaakt kan worden dat de directieraad een deugdelijke reden had om verzoeker niet op die lijst op te nemen, de Raad van State moet vaststellen dat het advies van de directieraad, de benoemende overheid niet objectief heeft kunnen voorlichten over de keuze die zij moest maken; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden twee koninklijke besluiten van 4 maart 1999 waarbij René VAN DAMME en Daniël ETIENNE-BAWIN bevorderd worden tot industrieel ingenieur-directeur bij de diensten van de Krijgsmacht

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 173,53 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

De kosten van de tussenkomst, bepaald op 123,95 euro, komen ten laste van de tussenkomende partij.

Artikel 3.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zes januari 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

J. DE BRABANDERE.